

ЗРУШЕННЯ НА РИНКУ ПРАЦІ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ КІЛЬКІСНИХ ТА ЯКІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПОПИТУ НА РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

С. В. Кузьмін, д. е. н., професор,

ПВНЗ «Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля»,

Sergiy.kuzminov@duer.edu

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок застосування методів: зворотного аналізу та синтезу – при визначенні ролі торгів у ринковій координаційній системі; єдності історичного та логічного – при встановленні характеру міжсуб'єктної взаємодії на ринку праці; конструктивізації – при визначенні характеру очікуваних результатів гіперексплуатації кваліфікованої частини робочої сили на ринку праці та ринку освітніх послуг.

Результати. Виявлено, що на ринку праці існують об'єктивні перешкоди для чесної конкуренції між робітником та роботодавцем. Намагання роботодавців знизити витрати задля отримання прибутку призводять, зокрема, до гіперексплуатації кваліфікованої частини робочої сили. За рахунок цього роботодавець отримує змогу вилучати частину виграшу працівника як продавця трудових послуг. Показано, що у довгостроковій перспективі стратегія перевантаження найбільш кваліфікованої частини робочої сили створює демотивацію для її кількісного та якісного відтворення.

Встановлено, що гіперексплуатація кваліфікованої робочої сили змінює поведінку покупців на ринку освітніх послуг. Потенційні отримувачі освітніх послуг враховують можливість працевлаштування та наступну очікувану інтенсивність праці. Це, в свою чергу, збільшує кількісні параметри попиту на ринку освітніх послуг, але водночас слугує демотиватором для сумлінного навчання.

Новизна. Виявлено, що поточні тенденції ринку освітніх послуг до збільшення відсотка випускників, які вступають до вищих навчальних закладів, та одночасного зниження якості підготовки середньостатистичного студента визначаються ситуацією на ринку праці та пов'язані з гіперексплуатацією кваліфікованої частини робочої сили.

Практична значущість. Виявлені результати дослідження можуть бути використані для прогнозування суспільного та економічного розвитку в Україні. Також на основі даних досліджень можуть бути сформовані стратегії розвитку вищої освіти стосовно якісних характеристик підготовки спеціалістів.

Ключові слова: ринкова координація, ринок праці, ринок освітніх послуг, попит на ринку освітніх послуг

Література

1. Шумпетер Й. А. Капіталізм, соціалізм і демократія: Пер.с англ. / Шумпетер Йозеф Алоиз. – М. : Экономика, 1995. – 540 с.
Shumpeter Y. A. Kapitalizm, sotsialyzm i demokratiia. [Capitalism, Socialism and Democracy] / Shumpeter Yozef Aloyz. – М. : Ekonomika, 1995. – 540 p.
2. Білоцерківець В. В. Нова економіка: зміст та еволюція: монографія / В. В. Білоцерківець. – Дніпропетровськ : Січ, 2013. – 366 с.
Bilotserkivets V. V. Nova ekonomika: zmist ta evoliutsiia: monohrafiia [New Economy: content and evolution: monograph] / V. V. Bilotserkivets. – Dnipropetrovsk : Sich, 2013. – 366 p.
3. Кравченко В. Л. Молодіжний сегмент ринку праці: методологія і перспективи розвитку. Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.09.01 / В. Л. Кравченко; НАН України. Рада по вивч. продукт. сил України. – К., 2003. – 19 с.
Kravchenko V. L. Molodizhnyi sehment rynku pratsi: metodolohiia i perspektvy rozvytku. Avtoref. dys. kand. ekon. nauk: 08.09.01 [Youth segment of the labor market: methodology and development prospects] / V. L. Kravchenko. – К., 2003. – 19 p.
4. Карпюк О. А. Аналіз та оцінка рівня освітніх послуг в Україні / О. А. Карпюк // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 3. – С. 74–79
Karpiuk O. A. Analiz ta otsinka rivnia osvitnikh posluh v Ukraini [Analysis and evaluation of educational services in Ukraine] / O. A. Karpiuk // Visnyk ZhDTU. – 2012. – № 3. – P. 74–79.
5. Hippiel von E. Democratizing Innovation / E. von Hippel. – Cambridge, London : The MIT Press, 2005. – 204 p.